

Prima instanță: Judecătoria Edineț
Judecător: Bîrsan Ghenadie
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: Stela Procopciuc
Adriana Garbuz
Elena Grumeza

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă
Judecătorii: Svetlana Filincova, Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Nina Vascan

examinând recursurile declarate de către recurenta Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie și de către recurentul Șochichiu Ivan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vacarciuc Lidia împotriva lui Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina cu privire la obligarea schimbării locației de adăpostire a animalelor domestice și înlăturarea dejețiilor animaliere din preajma hotarului gospodăriei sale,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de Vacarciuc Lidia, Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina și menținută hotărârea Judecătoria Edineț din 14 decembrie 2016, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La data de 08 iunie 2016, reclamanta Vacarciuc Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Șochichiu Ivan cu privire la obligarea schimbării locației de adăpostire a animalelor domestice și înlăturarea dejețiilor animaliere din preajma hotarului gospodăriei sale.

În motivarea acțiunii a indicat că vecinul său Șochichiu Ivan are în curtea sa 12 porci, o vacă și 10 găini. Dejețiile animaliere le localizează lângă gardul ce desparte curțile lor, de la care rezultă un miros neplăcut. Din acest motiv nu poate ține geamul deschis atât ziua cât și noaptea. Acest miros insuportabil se simte puternic în curtea casei.

Astfel reclamanta a solicitat lui Șochichiu Ivan de a schimba locația dejecțiilor animaliere, însă, acesta nu a reacționat. Totodată, s-a adresat cu o petiție Centrului de Sănătate Publică Edineț.

În susținerea pretențiilor invocate Vacarciuc Lidia a făcut trimitere la prevederile Legii nr. 1513 din 16 iunie 1993 privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației.

Solicită reclamanta Vacarciuc Lidia admiterea acțiunii, obligarea pârâtului Șochichiu Ivan de a retrage dejecțiile animaliere, localizate în preajma hotarului cu gospodăria sa și de a retrage animalele domestice, ce sunt adăpostite la o distanță de 16 m de la gospodăria sa. De a încasa de la Șochichiu Ivan în beneficiul său cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei și cheltuielile de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț din 18 noiembrie 2016, a fost admisă cererea reprezentantului reclamantei Vacarciuc Lidia, avocatul stagiar Sandu Stela și a fost atrasă în procesul civil respectiv, în calitate de copârât Ostapciuc Valentina.

În cadrul ședinței instanței de fond din 14 decembrie 2016, reprezentantul reclamantei Vacarciuc Lidia, avocatul stagiar Sandu Stela a solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului Șochichiu Ivan și a copârâtului Ostapciuc Valentina de a retrage dejecțiile animaliere, localizate în preajma hotarului cu gospodăria reclamantei Vacarciuc Lidia și de a retrage animalele domestice, ce sunt adăpostite la o distanță de 16 m de la gospodăria ultimei. A încasa în mod solidar de la pârâții Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina în beneficiul reclamante Vacarciuc Lidia cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 lei și alte cheltuieli aferente.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț din 14 decembrie 2016 acțiunea reclamantei Vacarciuc Lidia a fost admisă parțial. S-a dispus obligarea pârâților Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina, ambii locuitori ai s. Chiurt, r. Edineț de a reduce numărul capetelor de porci întreținuți în gospodărie până la 3. S-a încasat în mod solidar de la Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina în beneficiul Lidiei Vacarciuc cheltuielile de judecată în sumă de 2 100 lei. În rest cerințele reclamantei au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017, au fost respinse cererile de apel declarate de către apelanții Vacarciuc Lidia, Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Edineț din 14 decembrie 2016.

La 24 noiembrie 2017, recurenta Vacarciuc Lidia a depus cerere de recurs, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, completată prin cererea de recurs suplimentară din 14 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Edineț din 14 decembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs recurenta a indicat că, instanța de fond și cea de apel, nu au luat în considerare procesul-verbal de examinare a obiectivului din 19

mai 2016, emis de medicul igienist Caterinciuc N., prescripția sanitară nr. 12 din 20 mai 2016, prin care s-a dispus de a reduce numărul capetelor de porci până la 3 și de a menține permanent locul întreținerii animalelor în stare sanitară satisfăcătoare și răspunsul nr. 123 din 20 mai 2016, la petiția nr. 16 din 17 mai 2016, prin care s-a constatat existența mirosului neplăcut.

Indică că, prin cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat retragerea dejecțiilor animaliere și retragerea animalelor domestice, însă instanța de fond a depășit limita pretențiilor înaintate și a dispus reducerea capetelor de porci, cerință pe care reclamanta nu a solicitat-o în cererea de chemare în judecată. Instanța de apel nu a apreciat just acest fapt, motiv din care consideră decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond neîntemeiat și ilegale.

La 21 noiembrie 2017, recurentul Șochichiu Ivan a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriai Edineț din 14 decembrie 2016, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Recurentul, în motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța la emiterea hotărârii nu a elucidat și constatat pe deplin circumstanțele care au o importanță pentru soluționarea pricinii în fond, fiind încălcate și aplicate greșit normele de drept material și de drept procedural. Invocă că au fost încălcate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, a indicat că instanța de apel nu a luat în considerare că, hotărârea judecătoriai Edineț din 14 decembrie 2016 conține contraziceri și divergențe. Prin urmare, în hotărârea instanței de fond s-a constatat că, animalele pe care le deține sunt la o distanță de 16 metri de casa reclamantei Vacarciuc Lidia, iar prescripția sanitară prevede distanța minimă nu mai mică de 15 metri. A menționat că, din probele anexate la dosar, s-a stabilit că la moment deținea 2 vaci, 3 porci și 16 iepuri, ceea ce este conform prescripției sanitare. Ce ține de obligarea retragerii dejecțiilor animale, a indicat că prin deplasarea la fața locului a participanților la proces la data de 26 octombrie 2016, s-a stabilit contrariu.

La fel, a menționat că instanța de apel nu a luat în considerație că terenul, pe care este amplasată gospodăria sa aparține cu drept de proprietate la 6 persoane, care nu au fost atrase ca părți în dosar, or prin hotărârile adoptate se ating drepturile acestora, deoarece având câte 2 bovine și 2 porci, pentru fiecare, nu se încalcă prescripția sanitară.

Examinând recursurile declarate de către recurenta Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie și de către recurentul Șochichiu Ivan, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 28 noiembrie 2017 (f.d.174). Recurentul Șochichiu Ivan a depus cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 21 noiembrie 2017 (f.d.199), iar recurenta Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie a depus cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 24 noiembrie 2017 (f.d.190).

Prin urmare instanța de recurs consideră că, recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat cererile de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 decembrie 2017 și 18 ianuarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților, copia cererilor de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Până la examinarea cererii de recurs, intimații nu au fost depuse referințe prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în cererile de recurs.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 31 ianuarie 2018, recursurile declarate de Șochichiu Ivan și de către Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie s-au considerat admisibile, fiind transmise pentru a fi examinate în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursurilor declarate de către recurenta Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie și de către recurentul Șochichiu Ivan, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea

primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin. (3) lit. d) și f).

Conform art. 432 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

După cum urmează din actele cauzei, reclamanta Vacarciuc Lidia a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Șochichiu Ivan, prin care a solicitat obligarea ultimului de a schimba locația de adăpostire a animalelor domestice și de a înlătura dejecțiile animaliere din preajma hotarului cu gospodăria sa.

Prin încheierea Judecătorei Edineț din 18 noiembrie 2016, a fost admisă cererea reprezentantului reclamantei Vacarciuc Lidia, avocatul stagiar Sandu Stela și a fost atrasă în procesul civil respectiv, în calitate de copârât Ostapciuc Valentina.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din data de 14 decembrie 2016, reprezentantul lui Șochichiu Ivan, avocatul Marcu Victor, a prezentat instanței Extrasul din registrul bunurilor imobile nr. 4123105251 din 10 noiembrie 2016, care a fost anexat la materialele cauzei (f.d.102).

Din conținutul Extrasului se constată că, dreptul de proprietate asupra terenului ce se află în raionul Edineț, satul Chiurt, cu numărul cadastral 4123105.251, aparține cu drept de proprietate lui Șochichiu Ivan. Însă, casa de locuit individuală și construcțiile accesorii, care sunt amplasate pe acest teren, cu numerele cadastrale 4123105.251.01 – 05, aparțin cu drept de proprietate lui Șochichiu Ivan, Șochichiu Ina, Șochichiu Lucreția, Vîșcu Mihail, Șochichiu Lidia și Șochichiu Victoria.

În cererea de recurs Șochichiu Ivan indică că, instanțele de judecată obligând pârâții Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina să reducă numărul de porci până la 3, a lezat drepturile și interesele legitime, ale persoanelor care duc o gospodărie în comun cu Șochichiu Ivan, deoarece având câte 2 bovine și 2 porci pentru fiecare nu se încalcă prescripția sanitară.

În asemenea circumstanțe Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, la pregătirea pricinii pentru dezbaterile judiciare prima instanță nu a stabilit componența tuturor participanților la proces.

Or, conform art. 185 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților.

Această eroare a fost admisă și de către instanța de apel, deoarece la examinarea cauzei în ordine de apel, contrar prevederilor art. 357 din Codul de procedură civilă, instanța nu a verificat corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt ale pricinii precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea pricinii în prima instanță.

De asemenea, instanța de apel urma să verifice și circumstanțele privind raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar de către participanții la proces, înfăptuind analiza corespunzătoare.

Etapa pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare include de rând cu celelalte acte și stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

Astfel, în conformitate cu art. 183 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, încă în faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare la examinarea cauzei în primă instanță, actele judecătorului urmau a fi îndreptate și la soluționarea problemei intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților, intervenienților.

Prin urmare, la caz urma a fi soluționată chestiunea privind atragerea în proces a celorlalți coproprietari, drepturile și interesele cărora, pot fi afectate prin hotărârea judecătorească pronunțată în prezenta cauză.

Totodată, instanța de recurs menționează că obiectul acțiunii în prezenta cauză, este obligarea schimbării locației de adăpostire a animalelor domestice și înlăturarea dejecțiilor animaliere.

Însă, prin hotărârea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, a fost dispusă obligarea lui Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina de a reduce numărul capetelor de porci întreținuți în gospodărie până la 3 și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de judecată. În rest cerințele fiind respinse.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, la examinarea cauzei în fond, prima instanță a depășit limitele judecării acțiunii, deoarece a dispus admiterea unei cerințe, care nu a fost înaintată de către reclamanta Vacarciuc Lidia.

Or, potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Iar, conform art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel, deși avocatul apelantei Vacarciuc Lidia, Odobescu Ghenadie a invocat că prima instanță, a depășit limitele pretențiilor înaintate de reclamantă.

Instanța de apel nu s-a expus pe marginea acestor argumente care sunt esențiale pentru justa soluționare a cauzei, în așa mod, fiind admisă o încălcare, a dreptului apelantei Vacarciuc Lidia la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate, luate în ansamblu, se atestă o necercetare a fondului cauzei, în așa mod, fiind admisă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Instanța de recurs reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Astfel, instanțele judecătorești naționale sunt obligate să-și motiveze deciziile, iar toate întrebările care sunt importante pentru rezultatul procesului necesită un răspuns specific și explicit.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe nu satisfac standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de către Șochichiu Ivan și de către Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, a casa integral decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Edineț din 14 decembrie 2016 cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. d), art. 445 alin. (1) lit. c¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către recurenta Vacarciuc Lidia, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie și de către recurentul Șochichiu Ivan.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2017 și hotărârea Judecătorei Edineț din 14 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vacarciuc Lidia împotriva lui Șochichiu Ivan și Ostapciuc Valentina cu privire la obligarea schimbării locației de adăpostire a animalelor domestice și înlăturarea dejecțiilor animaliere din preajma hotarului gospodăriei sale, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Judecătoria Edineț, sediul central Edineț, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nina Vascan